

Ἐπίκαιρο

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος
(27 Ἰανουαρίου)

Ἔχετε δεῖ, παιδιά, τόν οὐρανό νύχτα μέ ζαστεριά; Εἶναι ἓνα καταπληκτικό θέαμα! Χιλιάδες, ἀμέτρητα ἀστέρια γεμίζουν τό σερρέωμα. Κάποια ἀπ' αὐτά μάλιστα ξεχωρίζουν μέ τό μέγεθός τους καί τήν ἔντονη λάμψη τους.

Μέ ἑναστρο οὐρανό μοιάζει καί ἡ Ἐκκλησία μας. Εἶναι γεμάτη ἀστέρια! Ποιά εἶναι τ' ἀστέρια της; Οἱ Ἅγιοι! Ὅπως τ' ἀστέρια στολίζουν τίς νύχτες τόν οὐρανό, ἔτσι καί οἱ Ἅγιοι στολίζουν τόν οὐρανό τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἀντλοῦν φῶς ἀπό τόν ἥλιο τῆς Δικαιοσύνης, τόν Χριστό, καί λάμπουν καί ρίχνουν φῶς στή ζωή μας μέ τό παράδειγμά τους.

Τρία τέτοια λαμπερά ἀστέρια πού φώτισαν ὅλη τήν οἰκουμένη εἶναι καί οἱ ἅγιοι **Τρεῖς Ἱεράρχες: ὁ Μέγας Βασίλειος, ὁ Γρηγόριος Θεολόγος καί ὁ Ἰωάννης Χρυσόστομος.** Τούς τιμοῦμε κάθε χρόνο στίς **30 Ἰανουαρίου.** Εἶναι οἱ προσάτες τῶν Γραμμάτων, τῶν μαθητῶν καί τῶν δασκάλων· οἱ δικοί μας Ἅγιοι!

Σήμερα θά ξεχωρίσουμε ἓνα ἀπό τά τρία αὐτά φεγγοβόλα ἀστέρια, τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο, γιά νά γνωρίσουμε ἀπό κοντά τήν ἅγια ζωή του καί τό λαμπρό του ἔργο.

Ὁ Ἰωάννης γεννήθηκε τό **347 μ.Χ.** στήν **Ἀντιόχεια τῆς Συρίας**, πόλη σπουδαία καί πλούσια. Γονεῖς του ἦταν ὁ στρατηγός Σεκοῦνδος καί ἡ εὐσεβής **Ἀνθοῦσα**. Πολύ μικρός ἀκόμα δοκίμασε τόν σκληρό πόνο τῆς ὀρφάνιας. Ἐχασε τόν πατέρα του. Ἡ Ἀνθοῦσα -εἴκοσι μόλις χρονῶν- δέν δέχτηκε νά ξαναπαντρευτεῖ, ἀλλά ἀφιέρωσε τή ζωή της στήν ἀνατροφή τοῦ μονάκριβου παιδιοῦ της. Ἦταν τόση ἡ ἀρετή της, πού ὁ εἰδωλολάτρης δάσκαλος τοῦ Χρυσοστόμου, ὁ **Λιβάνιος**, εἶπε γι' αὐτήν μέ θαυμασμό: «Τί θαυμαστές γυναῖκες ὑπάρχουν ἀνάμεσα στούς χριστιανούς!».

Ὁ μικρός Ἰωάννης μεγάλωνε. Κι ὅσο μεγάλωνε γινόταν ἕνα προκομμένο παιδί μέ **ὄρεξη γιά μάθηση**, ἀλλά προπαντός μέ **πίστη δυνατή**. Στίς σπουδές του ἦταν πάντα πρῶτος. Μελετοῦσε τούς ἀρχαίους ἑλλήνες φιλοσόφους ρουφώντας τά διδάγματά τους καί **διέπρεπε στή ρητορική**, δηλαδή στήν τέχνη τοῦ λόγου. Ἀξιοποίησε στό ἔπακρο τά πολύτιμα χαρίσματα μέ τά ὁποῖα τόν εἶχε προικίσει ὁ Θεός: τήν εὐφυΐα, τήν ἱκανότητα τοῦ λόγου, τή σωστή κρίση. Δέν ἔχανε τόν καιρό του ὅπως ἄλλα παιδιά τῆς ἡλικίας του. Πλούτισε τή διάνοιά του μέ μιὰ **καταπληκτική μόρφωση**. Ὁ δάσκαλός του, ὁ Λιβάνιος, τόν θαύμαζε. Ὅταν οἱ ἄλλοι τόν ρωτοῦσαν ποιόν θ' ἀφήσει διάδοχο στή σχολή του, ἔλεγε: «Τόν Ἰωάννη, ἂν δέν τόν εἶχαν κερδίσει οἱ χριστιανοί».

Τόν τέταρτο αἰῶνα μ.Χ., τότε πού ἔζησε ὁ Χρυσόστομος, ὑπῆρχαν ἀκόμη πολλοί εἰδωλολάτρεις. Ὁ Ἰωάννης ὅμως εἶχε τήν εὐλογία, κοντά στήν εὐσεβῆ μητέρα του Ἀνθοῦσα, νά «μορφώσει» πρῶτα ἀπ' ὅλα τήν ψυχή του. Ὁ θεῖος σπόρος ἔβρισκε στήν καρδιά του καλή γῆ καί καρποφοροῦσε.

Εἴκοσι χρονῶν ὁ Ἰωάννης παίρνει μεγάλες ἀποφάσεις γιά τή ζωή του. Ἐργάζεται ἀρχικά ὡς **δικηγόρος** καί διαπρέπει. Ὅλα δείχνουν ὅτι θά ἔχει σπουδαία σταδιοδρομία. Ἐχει ὅλα τά προσόντα πού θά ζήλευαν οἱ περισσότεροι: ἀρχοντική καταγωγή, πλοῦτη, μόρφωση, ἱκανότητες, δόξα. Ὅμως ὅλα αὐτά δέν κλέβουν τήν καρδιά

του. Ξέρει ότι κάποτε θά σβήσουν. Καί παίρνει τή μεγάλη απόφαση: **Τά θυσιάζει ὅλα γιά τόν Χριστό καί τήν Ἐκκλησία Του**, τά προσφέρει σ' Αὐτόν πού τοῦ τά χάρισε.

Μελετᾷ συνεχῶς τήν **Ἀγία Γραφή**. Σπουδάζει **Θεολογία** στή Θεολογική Σχολή τῆς Ἀντιόχειας, ἀλλά καί συνεχῶς ἀνεβαίνει τήν πνευματική σκάλα, μέ τήν ἐπίμονη προσπάθειά του νά ἐφαρμόζει τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Μετά τόν θάνατο τῆς μητέρας του Ἀνθούσας **μοιράζει τή μεγάλη περιουσία του** στούς φτωχοὺς καί πονεμένους. Ἐγκαταλείπει τήν Ἀντιόχεια καί καταφεύγει σ' ἓνα ἐρημικό μέρος μέ σκοπό νά ἀσκηθεῖ περισσότερο στήν πνευματική ζωή: **ζεῖ στήν ἡσυχία μέ προσευχή, νηστεία καί μελέτη τῆς Ἀγίας Γραφῆς**. «Τί κρίμα!» θά ποῦν πολλοί, «ἔθαψε στήν ἀφάνεια τόν ἑαυτό του». Ὁ Θεός ὅμως, γιά δεῖτε! Τόν ἀνέδειξε σέ μεγάλο **διδάσκαλο ὅλης τῆς οἰκουμένης** καί σ' ἓναν ἀπό τούς σημαντικότερους Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Ἰωάννης θυσιάσε τά πάντα γιά τόν Χριστό καί ὁ Χριστός τόν δόξασε ἀνά τούς αἰῶνες.

Ὑστερα ἀπό **ἑξὶ περίπου χρόνια στήν ἔρημο**, ὁ Χρυσόστομος ἐπιστρέφει στήν **Ἀντιόχεια**. Χειροτονεῖται **διάκονος** κι ἀργότερα **πρεσβύτερος**, δηλαδή ἱερέας. Στή χειροτονία του μίλησε τόσο ὑπέρ - οχα, ὥστε οἱ πιστοί ἀπό τότε τόν ὀνόμασαν **«Χρυσόστομο»**.

Ἀπό ἐκείνη τή μέρα **κηρύπτει** μέ ὑπέροχες ὁμιλίες τόν λόγο τοῦ Θεοῦ. **Ἀποστομώνει τούς αἵρετικούς**. **Συγγράφει** βιβλία. Συμπαράσκεται στούς φτωχοὺς καί πονεμένους τῆς ζωῆς. Ὁργανώνει **συσσίτια** γιά 3.000 ὀρφανὰ καί χῆρες. Στηρίζει καί **σώζει τούς συμπατριῶτες του**, ὅταν ὁ αὐτοκράτορας ἀπειλεῖ νά καταστρέψει τήν Ἀντιόχεια ἐξαιτίας μιᾶς ἀνταρσίας. Ὅλοι τόν ἀγαποῦν, τόν θεωροῦν πατέρα τους.

Ὁ Θεός ὅμως τόν προορίζει γιά μιὰ ἀκόμη πιο ὑψηλή ἀποστολή: νά γίνει **ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως**, ποιμένας δηλαδή καί πατέρας ὅλης τῆς Ἐκκλησίας στήν πρωτεύουσα τοῦ μεγάλου τότε Βυζαντινοῦ κράτους.

Ὁ ἑπαρχος τῆς Ἀντιόχειας κάλεσε μιά μέρα τόν Ἰωάννη νά ἐπισκεφτοῦν τούς τάφους τῶν μαρτύρων, πού ἦταν ἔξω ἀπό τήν πόλη. Ἐκεῖνος πρόθυμα δέχτηκε κι ἀνέβηκε στήν ἅμαξα τοῦ διοικητῆ. Ὁ -ταν βγῆκαν ἀπό τήν πόλη, μιά ἄλλη ἅμαξα τούς περίμενε, βασιλική. Τή συνόδευαν στρατιῶτες. Ἀνέβασαν μέ τή βία τόν Χρυσόστομο καί τόν ὁδήγησαν στήν Κωνσταντινούπολη. Αὐτό τό τέχνασμα σκέφτηκε νά χρησιμοποιοῦν ὁ αὐτοκράτορας **Ἀρκάδιος** γιά νά τόν ἀναγκάσει νά γίνει ἀρχιεπίσκοπος. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ἦταν πολύ ταπεινός. Δέν θά ἐπιδίωκε ποτέ μιά τέτοια ὑψηλή θέση. Βλέποντας ὅμως ὅτι αὐτό θέλει ὁ Θεός, δέχτηκε τελικά νά γίνει.

Ὡς ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ὁ Χρυσόστομος συνεχίζει ἀκούραστος τό ἔργο του. **Ὁργανώνει τήν Ἐκκλησία**, διοργανώνει **ἱεραποστολές** σέ πολλά γειτονικά μέρη, **κηρύττει** συνεχῶς. Πλήθη λαοῦ γεμίζουν τίς ἐκκλησιές. Φροντίζει καί πάλι τούς ἀγαπημένους του φτωχοῦς -τούς φίλους τοῦ Χριστοῦ, ὅπως τούς ἀποκαλεῖ- ὀργανώνοντας τώρα **συσσίτιο** γιά 6.000 ὀρφανά καί χῆρες. Στό ἔργο του αὐτό ἐπιλέγει ἱκανούς συνεργάτες, ὄχι μόνο ἄντρες, ἀλλά καί γυναῖκες, τίς **διακόνισσες**. Ἀνάμεσά τους ξεχωρίζει ἡ ἀρχόντισσα **Ὀλυμπιάδα**, ἡ ὁποία ταπεινά ὑπηρετεῖ τό ἔργο τοῦ Θεοῦ μοιράζοντας ἀπλόχερα τήν τεράστια περιουσία της. Γίνεται πολύτιμη συνεργάτρια τοῦ Χρυσοστόμου. Ἡ Ἐκκλησία ἀργότερα τήν ἀνακήρυξε ἁγία.

Θά περιμέναμε τό ἔργο τοῦ Χρυσοστόμου νά τό θαυμάζουν ὅλοι. Κι ὅμως, παιδιά, ὄχι! Ὑπάρχουν κάποιοι πού τόν ἐχθρεύονται. Ποιοί εἶναι; Ἀρκετοί ἄρχοντες καί πλούσιοι, γιατί ὁ Ἰωάννης τούς **ἐλέγχει** γιά τήν πολυτέλεια καί τή σπατάλη τους, γιά τή σκληροκαρδία τους ἀπέναντι στούς φτωχοῦς. Ἐλέγχει ἀκόμη καί τόν αὐτοκράτορα καί τή βασίλισσα **Εὐδοξία** γιά τή φιλοδοξία καί τή φιλοχρηματία της.

Ἡ φιλοδοξία Εὐδοξία θέλει νά τόν ἐκδικηθεῖ. **Δυό φορές τόν στέλνει ἐξορία**. Τή δεύτερη φορά μακριά **στά βάθη τῆς Ἀρμενίας**

(δείχνουμε τόν χάρτη, βλ. έποπικό ύλικό). Τόν ύποχρεώνουν μά-
λιστα νά φτάσει στήν έξορία περπατώντας μέσα σέ απόκρημνα καί
παγωμένα μέρη μέ τή συνοδεία άγριων στρατιωτών, πού τόν κακο-
μεταχειρίζονται αλύπητα. Όλα τά ύπομένει ό Χρυσόστομος άγόν-
γυστα. **14 Σεπτεμβρίου τοῦ 407 μ.Χ.** Πεθαίνει σάν μάρτυρας **στό
έκκλησάκι τοῦ Ἀγίου Βασιλίσκου**, ἔξω ἀπό τά **Κόμανα**. Τό βράδυ
πού διανυκτέρευσε ἐκεῖ, εἶδε σέ ὄραμα τόν ἅγιο Βασιλίσκο νά τοῦ
λέει: «Θάρρος, ἄδερφέ Ἰωάννη, αὔριο θά εἴμαστε μαζί!». Τό πρωί,
συνεχίζοντας τήν πορεία, ἔπese ἔξαντλημένος στόν δρόμο. Οἱ στρα-
τιῶτες τόν ἔφεραν σέρνοντάς τον πίσω στό ἐκκλησάκι. Ἐκεῖ φόρεσε
λευκά ροῦχα, πλησίασε μέ ὅσες δυνάμεις εἶχε στήν Ἀγία Τράπεζα
καί **κοινώνησε γιά τελευταία φορά**. Παρέδωσε τήν ἅγια ψυχή του
δοξάζοντας τόν Θεό. **«Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἔνεκεν»** (=δόξα στόν
Θεό γιά ὅλα!), αὐτά ἦταν τά τελευταῖα λόγια πού βγῆκαν ἀπ' τό χρυ-
σό αὐτό στόμα, χωρίς παράπονο, χωρίς λύπη. Ἔτσι εἶναι οἱ Ἅγιοι,
παιδιά. Εἶναι οἱ μεγαλύτεροι ἥρωες· **οἱ ἥρωες πού ἀξίζει νά τούς
θαυμάζετε!**

Μά, θά μοῦ πείτε, πέθανε ἄδικο στήν έξορία. Ὁ Θεός δοξάζει
ὄχι προσωρινά ἀλλά αἰώνια τούς δικούς Του. Μερικά χρόνια ἀργό-
τερα, τό **438 μ.Χ.**, ὁ γιός τοῦ Ἀρκαδίου καί τῆς Εὐδοξίας, ὁ αὐτο-
κράτορας **Θεοδόσιος Β΄**, μέ τήν παρακίνηση τοῦ πατριάρχη Πρό-
κλου, δίνει ἐντολή νά μεταφερθοῦν **τά λείψανα τοῦ Χρυσοστόμου
στήν Κωνσταντινούπολη**.

«Ὁ Χρυσόστομος ἔρχεται!», τό νέο διαδίδεται σ' ὅλη τήν Κων-
σταντινούπολη. Πλήθη λαοῦ κατακλύζουν τήν προκυμαία. Ὑποδέ-
χονται μέ συγκίνηση τά λείψανα τοῦ Ἀγίου. Ἡ πομπή διασχίζει τήν
Πόλη, κατευθύνεται **στόν ναό τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων**. Ἐκεῖ ὁ **πα-
τριάρχης Πρόκλος** δακρύβρεχτος βάζει τά λείψανα στόν ἀρχιεπι-
σκοπικό θρόνο καί ἀναφωνεῖ: **«Πατέρα, πάρε ξανά τόν θρόνο
σου!»**. Ὁλος ὁ λαός παρακολουθεῖ μέ λυγμούς καί δάκρυα. Καί μό-
νο ὁ λαός; Ὁ ἴδιος ὁ αὐτοκράτορας, καθῶς τοποθετοῦνται πλεόν

τά λείψανα στόν τάφο, τά σκεπάζει μέ τή βασιλική πορφύρα καί γονατιστός ζητᾷ συγγνώμη γιά τήν ἄδικη συμπεριφορά τῶν γονιῶν του ἀπέναντι στόν Ἅγιο.

Αὐτό τό συγκινητικό γεγονός, τήν **ἀνακομιδή τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου Χρυσσοστόμου**, γιορτάζουμε στίς **27 Ἰανουαρίου**. Θυμίζει σέ ὅλους μας ὅτι ὁ Θεός δέν λησμονεῖ τοὺς δικούς Του· ἡ ἀρετὴ τους καί ἡ ἀλήθεια πάντα θριαμβεύουν. Τόν ἅγιο Ἰωάννη τιμοῦμε ἐπίσης καί στίς **13 Νοεμβρίου**.

Ὁ Θεός δοξάζει αἰῶνια τόν Χρυσόστομο στόν οὐρανό. Ἀλλά κι ἐδῶ στή γῇ περνοῦν οἱ αἰῶνες καί μένουν ἀθάνατα τά ἔργα του: **τά πολλά καί πλούσια βιβλία του πού ἐρμηνεύουν τήν Ἀγία Γραφή** καί καθοδηγοῦν τοὺς πιστοὺς στή χριστιανικὴ ζωὴ (*δείχνουμε σὰ παιδιά ἕναν ἀπὸ τοὺς τόμους τῶν ἔργων του*), καθὼς ἐπίσης καί ἡ **Θεία Λειτουργία** πού τελεῖται σ' ὅλους τοὺς ὀρθόδοξους ναοὺς κάθε Κυριακὴ (*δείχνουμε τὸ λειτουργικό*). Ἀσβεστο παραμένει μέσ τοὺς αἰῶνες τό φῶς πού πῆρε ἀπὸ τόν Χριστό καί σκόρπισε ὁλόγυρά του. Τό φωτεινό καί ἥρωικό του παράδειγμα **σέ κάθε ἐποχὴ ἐμπνέει καί διδάσκει!**

**Ἅγιε Χρυσόστομε,
τῆς Ἐκκλησίας ἀστέρι λαμπερό,
τήν πίστη, τὴν ἀγάπη σου
ποθῶ νά μιμηθῶ.**

ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Ἑγχρωμὴ εἰκόνα.
2. Ζωγραφιά.
3. Χάρτης.
4. Ἀστέρι μέ τὴ μορφή τοῦ Χρυσσοστόμου.
5. Τό σύνθημα τοῦ μαθήματος.